

Οδηγός για
ΥΓΙΕΙΣ
ΣΧΕΣΕΙΣ

Εμπορία Ανθρώπων

ΤΙ ΕΙΝΑΙ Η ΕΜΠΟΡΙΑ ΑΝΘΡΩΠΩΝ;

Η εμπορία ανθρώπων είναι η παράνομη διακίνηση και εκμετάλλευση ανθρώπων. Είναι η στρατολόγηση, ο έλεγχος και η εκμετάλλευση των ανθρώπων για το σώμα και για την εργασία τους. Η εμπορία ανθρώπων είναι ένα καλά κρυμμένο έγκλημα σε κοινή θέα και η ταχύτερα αναπτυσσόμενη εγκληματική βιομηχανία στον κόσμο, με κέρδη δισεκατομμυρίων δολαρίων ετησίως, μέσω της εκμετάλλευσης εκατομμυρίων ανδρών, γυναικών και παιδιών. Σε όλο τον κόσμο, οι άνθρωποι σε συνθήκες ευαλωτότητας στρατολογούνται και γίνονται θύματα εκμετάλλευσης στα χέρια των διακινητών.

ΣΕΞΟΥΑΛΙΚΗ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗ

Εξαναγκασμός, εξαπάτηση ή εκβιασμός ενός ατόμου για να διαπράξει μια σεξουαλική πράξη. Οποιοδήποτε παιδί κάτω των 18 ετών, το οποίο ωθείται να διαπράξει μια πράξη γενετήσιας εκμετάλλευσης, είναι θύμα εμπορίας ανθρώπων σύμφωνα με τον νόμο, ασχέτως από το αν υπάρχει το μέσο του εξαναγκασμού, της απάτης ή του εκβιασμού.¹

ΕΞΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

Εξαναγκασμός ενός ατόμου να εργάζεται σε συνθήκες εκμετάλλευσης για πολύ μικρή ή και καθόλου αμοιβή. Είναι η στρατολόγηση, η παρακράτηση, η μεταφορά, η παροχή ή η απόκτηση ενός ατόμου για εργατικό δυναμικό ή λήψη υπηρεσιών του μέσα από τη χρήση της βίας, απάτης ή εκβιασμού για τους σκοπούς καταναγκαστικής εργασίας, εργασίας για αποπληρωμή χρέους ή άλλων μορφών δουλείας.

ΣΕ ΠΟΙΟΥΣ ΧΩΡΟΥΣ ΣΥΜΒΑΙΝΕΙ Η ΕΜΠΟΡΙΑ ΑΝΘΡΩΠΩΝ;

Τα θύματα της εμπορίας ανθρώπων μπορούν να εξαπατηθούν ή να εξαναγκαστούν να εργαστούν τόσο σε νόμιμες όσο και σε παράνομες βιομηχανίες. Η σεξουαλική εκμετάλλευση συγκεκριμένα μπορεί να συμβεί στις παρακάτω επιχειρήσεις:

- υπηρεσίες συνοδείας, παράνομες υπηρεσίες μασάζ, αλίευση πελατών για πορνεία στον δρόμο, παροχή σεξουαλικών υπηρεσιών σε νόμιμους και παράνομους οίκους ανοχής και άλλα διαμερίσματα, μπαρ και στριπτιτζάδικα, παραγωγή πορνογραφικού περιεχομένου, σεξουαλική δουλεία και ζωντανή μετάδοση σεξουαλικής εκμετάλλευσης.²

ΠΟΙΕΣ ΕΙΝΑΙ ΟΙ ΠΙΟ ΓΝΩΣΤΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ ΣΤΡΑΤΟΛΟΓΗΣΗΣ;

Η σεξουαλική εκμετάλλευση μπορεί να γίνει κατανοητή μέσα από τρία στοιχεία: την πράξη, το μέσο και τον σκοπό.³

- **Πράξη:** όταν ένας διακινητής στρατολογεί, παρακρατεί, μεταφέρει, παρέχει, αποκτά, παρακινεί ή ζητά από άλλο άτομο να συμμετέχει σε σεξουαλική πράξη επί πληρωμή.
- **Μέσο:** ο τρόπος/οι τρόποι που χρησιμοποιούν οι διακινητές για να κάμψουν τις αντιστάσεις του θύματος (βία, εξαπάτηση, εκβιασμό, κ.α.).
- **Σκοπός:** Η συμμετοχή σε σεξουαλική πράξη επί πληρωμή.

Είναι σημαντικό να γνωρίζουμε πως κάθε άτομο που είναι κάτω των 18 ετών, το οποίο ωθείται να διαπράξει μια σεξουαλική πράξη επί πληρωμή, είναι θύμα εμπορίας ανθρώπων σύμφωνα με το νόμο, ανεξαρτήτως από το αν υπάρχει βία, εξαπάτηση ή εκβιασμός.

¹ Άρθρο 323Α - Ποινικός Κώδικας (Νόμος 4619/2019)

² Blue Campaign, https://www.dhs.gov/sites/default/files/publications/ht_101_one-pager_.pdf

³ US Department of State, <https://www.state.gov/what-is-trafficking-in-persons/>

ΠΙΝΑΚΑΣ 1: Τα Μέσα στην Εμπορία Ανθρώπων

ΒΙΑ - ΔΥΝΑΜΗ	ΕΞΑΠΑΤΗΣΗ - ΔΟΛΟΣ	ΕΚΒΙΑΣΜΟΣ - ΧΕΙΡΑΓΩΓΗΣΗ
• απειλές • σεξουαλική κακοποίηση • σωματική κακοποίηση • κατάχρηση ουσιών • ψυχολογική κακοποίηση • έλεγχος	• εκμετάλλευση της νεανικής περιέργειας σχετικά με το σεξ • προσέγγιση για την απόκτηση εμπιστοσύνης με σκοπό την αποπλάνηση (grooming) • αποπλάνηση: παραπλάνηση σε μια ρομαντική σχέση μέσω φλερτ • ψευδείς υποσχέσεις για μια καλύτερη ζωή, οικονομική ασφάλεια και συναισθηματική ασφάλεια	• ντροπή και φόβος • απειλές και πίεση • εκβιασμός • εκφοβισμός • εκβιασμός για σεξουαλική πράξη • εκβιασμός μέσω οικονομικού χρέους

ΠΟΙΟΣ ΚΙΝΔΥΝΕΥΕΙ ΝΑ ΠΕΣΕΙ ΘΥΜΑ ΣΕΞΟΥΑΛΙΚΗΣ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗΣ:

Παρόλο που ο οποιοσδήποτε μπορεί να πέσει θύμα εμπορίας ανθρώπων, υπάρχουν συγκεκριμένες ομάδες ατόμων οι οποίες είναι περισσότερο ευάλωτες στην εκμετάλλευση λόγω των συνθηκών της ζωής τους.

Τα θύματα εμπορίας ανθρώπων μπορεί να είναι κάθε "ηλικίας, φυλής, φύλου, εθνικότητας, ιθαγένειας, συνθηκών μετανάστευσης και κοινωνικοοικονομικής τάξης".⁴ Τα θύματα μπορεί να μην αποφασίσουν να αναζητήσουν βοήθεια αν βρεθούν σε μία επικίνδυνη κατάσταση, εξαιτίας των γλωσσικών εμποδίων (αλλοδαπά θύματα) ή του φόβου επιβολής του νόμου από τις δικτυκτικές αρχές.⁵ Σε άλλες περιπτώσεις, τα άτομα μπορεί να κακοποιούνται, να υφίστανται εκμετάλλευση ή να διακινούνται από την οικογένειά τους ή από στενούς φίλους και να μην αυτο-προσδιορίζονται ως θύματα για διάφορους λόγους, όπως, για παράδειγμα, λόγω των οικογενειακών τους σχέσεων.

Παρόλο που ο οποιοσδήποτε μπορεί να πέσει θύμα εμπορίας ανθρώπων, υπάρχουν συγκεκριμένες ομάδες ατόμων οι οποίες είναι ιδιαίτερα ευάλωτες στην εκμετάλλευση.

⁴ Department of Homeland Security, Blue Campaign, https://www.dhs.gov/sites/default/files/publications/ht_101_one-pager_.pdf 4

⁵ Department of Homeland Security, Blue Campaign, https://www.dhs.gov/sites/default/files/publications/ht_101_one-pager_.pdf

Άτομα που είναι ιδιαίτερος ευάλωτα στο να πέσουν θύματα εμπορίας ανθρώπων:

- Άτομα με Δυσμενείς Εμπειρίες Παιδικής Ηλικίας (Adverse Childhood Experiences) – στρεσογόνα ή τραυματικά γεγονότα τα οποία συνέβησαν κατά την παιδική ηλικία, όπως ψυχολογική, σωματική ή σεξουαλική κακοποίηση, απώλεια γονέα, αμέλεια, πείνα ή έκθεση σε βίαια περιστατικά.
- Άτομα που είναι νόμιμοι μετανάστες, παράνομοι μετανάστες, ανιθαγενείς, πρόσφυγες ή άτομα γεννημένα στο εξωτερικό και άλλοι πληθυσμοί μειονοτήτων, συμπεριλαμβανομένων των φυλετικών και των εθνοτικών μειονοτήτων.
- Άτομα με σωματικές ή διανοητικές αναπηρίες.
- Άτομα που αντιμετωπίζουν αστάθεια στην εργασία τους, οικονομική αβεβαιότητα και χρέη.
- Παιδιά, ασυνόδευτοι ανήλικοι, ανήλικοι που ζουν σε μη ασφαλή περιβάλλοντα.
- Νέοι που ανήκουν στην ΛΟΑΤΚΙ+ κοινότητα.
- Άτομα με χαμηλή αυτοεκτίμηση (αυτοαντίληψη).
- Άτομα που κάνουν κατάχρηση ουσιών και άτομα που έχουν αναπτύξει εθισμούς.
- Παιδιά και νέοι σε ανάδοχη φροντίδα ή παιδιά και νέοι που το έχουν σκάσει από το οικείο/οικογενειακό περιβάλλον τους.
- Άτομα που δεν έχουν σταθερό μέρος διαμονής, που ζουν σε συνθήκες φτώχειας ή πιέζονται λόγω χαμηλού εισοδήματος.

ΠΩΣ ΜΠΟΡΕΙ ΝΑ ΣΥΜΒΕΙ Η ΕΜΠΟΡΙΑ ΑΝΘΡΩΠΩΝ ΜΕ ΣΚΟΠΟ ΤΗ ΣΕΞΟΥΑΛΙΚΗ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗ:

Η μέθοδος του ερωτικού συντρόφου (loverboy scenario) στην εμπορία ανθρώπων αφορά μια σχέση που αρχικά φαίνεται να είναι υγιής και συχνά (αλλά όχι πάντα) περιλαμβάνει έναν μεγαλύτερο άντρα, ο οποίος παριστάνει τον τρυφερό σύντροφο. Ωστόσο, με το πέρασμα του χρόνου, αυτή η σχέση μετατρέπεται σε μία μη υγιή σχέση που οδηγεί στην σεξουαλική εκμετάλλευση. Οι διακινητές κερδίζουν την εμπιστοσύνη του θύματος και, έπειτα, εκμεταλλεύονται το θύμα δελεάζοντάς το στην εμπορία ανθρώπων με πρόσχημα τη ρομαντική σχέση, μέσω αποπλάνησης και κακοποίησης.⁶ Είναι σημαντικό να επισημάνουμε πως αν και ο όρος "loverboy" παραπέμπει στους άνδρες, οι στρατολόγοι και οι διακινητές μπορούν να είναι είτε άνδρες είτε γυναίκες, όπως και τα θύματα μπορούν να είναι και των δύο φύλων.

Στις υποθέσεις που έχει διαχειριστεί η A21, το σενάριο του loverboy είναι η δεύτερη πιο συχνή μέθοδος προσέγγισης των θυμάτων, μετά από την προσφορά ψευδών ευκαιριών εργασίας με σκοπό την εξαναγκαστική εργασία.

ΠΟΥ ΣΤΡΑΤΟΛΟΓΟΥΝΤΑΙ ΤΑ ΘΥΜΑΤΑ ΕΜΠΟΡΙΑΣ ΑΝΘΡΩΠΩΝ:

Αν και η στρατολόγηση μπορεί να συμβεί οπουδήποτε, κάποια μέρη είναι περισσότερο επικίνδυνα σε σχέση με άλλα, όπως:

- Διαδικτυακές πλατφόρμες, όπως ιστοσελίδες γνωριμιών, εφαρμογές και μέσα κοινωνικής δικτύωσης που παρέχουν την ευκαιρία στους διακινητές να δημιουργήσουν επαφές και να συγκεντρώσουν πληροφορίες για ευάλωτους ανθρώπους.
- Τα ιδρύματα, οι ξενώνες και τα κέντρα κράτησης, καθώς οι διακινητές γνωρίζουν την ιδιαίτερη ευάλωτοτητα των ανθρώπων που αντιμετωπίζουν δύσκολες καταστάσεις.
- Μέρη, όπως σχολεία, εμπορικά κέντρα, πάρκα ή συναυλίες, που συγκεντρώνονται πολλοί νέοι άνθρωποι.⁷

⁶ Polaris Project, <https://polarisproject.org/love-and-trafficking/>

⁷ Department of Homeland Security, Blue Campaign, https://www.dhs.gov/sites/default/files/publications/blue_campaign_youth_guide_508.pdf

Υγιείς και Μη Υγιείς Σχέσεις

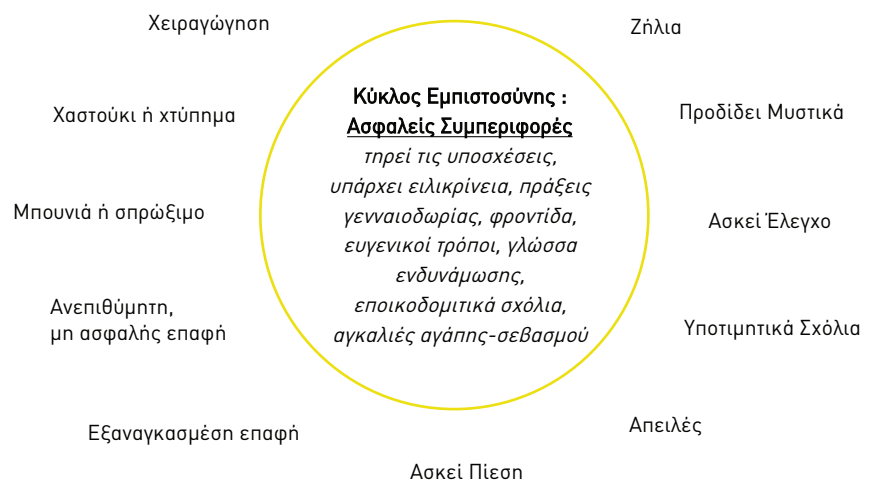
ΤΙ ΕΙΝΑΙ ΟΙ ΥΓΙΕΙΣ ΚΑΙ ΜΗ ΥΓΙΕΙΣ ΣΧΕΣΕΙΣ;

Οι επιτήδαιοι προσεγγίζουν ευάλωτα θύματα και τα εμπλέκουν σε κάτι που φαίνεται να είναι μια υγιής σχέση, παριστάνοντας τον/την φίλο/η ή τον/τη σύντροφο, αλλά, στην πραγματικότητα, η πρόθεσή τους είναι να τους τους οδηγήσουν σε μία κατάσταση εμπορίας ανθρώπων. Υπάρχουν ενδείξεις για το αν μια σχέση είναι υγιής ή όχι και είναι σημαντικό να τις γνωρίζουμε, καθώς μια μη υγιής σχέση μπορεί να οδηγήσει σε πολύ άσχημες καταστάσεις, ακόμα και στην εμπορία ανθρώπων.

- ▶ **Μια υγιής σχέση** βασίζεται στο σεβασμό, την ειλικρίνεια, την εμπιστοσύνη, την επικοινωνία, τον συμβιβασμό, τη δέσμευση, τα υγιή όρια και την αμοιβαία ενίσχυση της αυτοπεποίθησης μεταξύ των δύο ατόμων.⁸ Η ύπαρξη προστατευτικών παραγόντων, όπως η διαμόρφωση προσωπικής ταυτότητας και η προσωπική αίσθηση της αξίας και του σκοπού ενός ατόμου, είναι απαραίτητα για τη δημιουργία υγιών σχέσεων. Οι προστατευτικοί παράγοντες είναι οι συνθήκες και τα χαρακτηριστικά που βοηθούν στην ευημερία και μειώνουν το ρίσκο ή αποτρέπουν τη δημιουργία προβλημάτων και επικίνδυνων καταστάσεων μέσα σε μια σχέση.
- ▶ Σε μία **μη υγιή σχέση**, συχνά ο ένας/η μία σύντροφος αναγκάζει τον/την άλλο/η να θυσιάσει φιλίες, οικογενειακές σχέσεις, εκπαίδευση, προσωπικούς στόχους ή ακόμα και την συναισθηματική του/της ευημερία κατά την διάρκεια της σχέσης. Τέτοιου είδους σχέσεις μπορεί να είναι σωματικά, συναισθηματικά και ψυχολογικά κακοποιητικές, οδηγώντας συχνά σε έναν κύκλο Τραυματικών Δεσμών. Αυτό μπορεί να έχει τη μορφή ενός ισχυρού συναισθηματικού δεσμού μεταξύ του ενός ατόμου (θύμα) και του άλλου ατόμου (κακοποιητής) σε μία σχέση: το θύμα μπορεί να είναι προσκολλημένο, αφοσιωμένο ή βαθιά συναισθηματικά δεμένο με τον κακοποιητή, μια κατάσταση που είναι καταστρεπτική για το πρώτο άτομο.

Σχεδιάγραμμα 1: Ο ΚΥΚΛΟΣ ΤΗΣ ΕΜΠΙΣΤΟΣΥΝΗΣ

**Οι υγιείς συμπεριφορές
επισημαίνονται μέσα στον κύκλο
και οι μη υγιείς και τοξικές
συμπεριφορές αναφέρονται έξω
από τον κύκλο.*

ΠΙΝΑΚΑΣ 2: Ενδείξεις για σχέσεις και μέτρα προστασίας
Οι μη υγιείς σχέσεις είναι πιθανό να εξελιχθούν σε καταστάσεις εκμετάλλευσης και εμπορίας ανθρώπων.
Γι' αυτό είναι σημαντικό να θέσετε υγιώς τα όρια και να λαμβάνετε μέτρα προστασίας.

ΕΝΔΕΙΞΕΙΣ ΜΗ ΥΓΙΩΝ/ΤΟΞΙΚΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ	ΕΝΔΕΙΞΕΙΣ ΥΓΙΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ
01 Χειραγώγηση Συναισθημάτων - Ο/Η σύντροφος χρησιμοποιεί την μέθοδο της αποπλάνησης για να εξαπατήσει και να "πείσει" κάποιον/α να συνάψει μια σχέση. - Ο/Η σύντροφος δημιουργεί συναισθηματικούς δεσμούς, αλλά δεν μοιράζεται πολλές προσωπικές πληροφορίες για τον εαυτό του/της. 02 Εξαναγκαστική Απομόνωση - Ο/Η σύντροφος αρέσκεται στην κτητικότητα, τη ζήλεια ή τον έλεγχο του/της συντρόφου του/της. - Ο/Η σύντροφος προσπαθεί να απομακρύνει τον/την σύντροφο από την οικογένεια, τους φίλους ή το οικείο περιβάλλον. 03 Απαιτεί Οικειότητα - Ο/Η σύντροφος απαιτεί από τον/την σύντροφο να κάνει πράγματα με τα οποία νιώθει άβολα (εξαναγκαστικό σεξ ή σεξουαλικές πράξεις, βιντεοσκόπηση σεξουαλικών πράξεων, ανάρτηση φωτογραφιών για χρήματα, εμπλοκή σε εμπορικές σεξουαλικές πράξεις με φίλους, κ.α.).⁹ 04 Απαιτεί τον Έλεγχο - Ο/Η σύντροφος περιορίζει ή αφαιρεί τη πρόσβαση στα προσωπικά έγγραφα (δίπλωμα οδήγησης, αστυνομική ταυτότητα, πιστοποιητικό γεννήσεως, διαβατήριο ή τραπεζικούς λογαριασμούς). 05 Χρησιμοποιεί Βία - Ο/Η σύντροφος είναι επιθετικός/ή (σωματικά) σε ιδιωτικούς ή και δημόσιους χώρους: βίαια κρατήματα, σπρωξίματα, χτυπήματα.	01 Ενδυναμωμένη Επικοινωνία - Ο/ Η σύντροφος σέβεται και πραγματοποιεί ανοιχτές και ειλικρινείς συζητήσεις μέσα στην σχέση - Ο/ Η σύντροφος μοιράζεται προσωπικές πληροφορίες. (π.χ. πληροφορίες σχετικά με την δουλειά του/της, το οικογενειακό περιβάλλον, παιδικές αναμνήσεις κ.α.). 02 Διατήρηση Δεσμών - Οι σύντροφοι εμπιστεύονται ο ένας τον άλλο. Επιτρέπουν ο ένας στον άλλο να διατηρούν επαφές και σχέσεις με την οικογένεια και τους φίλους τους. - Οι σύντροφοι έχουν κοινούς φίλους . 03 Σεβασμός στα Όρια - Οι σύντροφοι έχουν συμφωνήσει από κοινού τα όριά τους. - Οι σύντροφοι μπορούν να εκφράσουν ανοιχτά τις συναισθηματικές και σωματικές τους ανάγκες και ό,τι τους κάνει να νιώθουν άνετα. 04 Προώθηση της Αυτονομίας - Ο/Η σύντροφος δίνει στον/στη σύντροφό του/της χώρο για να έχει τις δικές του/της απόψεις και ενδιαφέροντα. - Ο/Η σύντροφος αισθάνεται ότι ακούγεται και ότι η γνώμη του/της έχει σημασία 05 Αλληλοϋποστήριξη - Οι σύντροφοι χρησιμοποιούν γλώσσα που δείχνει σεβασμό και υποστηρικτικοί μεταξύ τους. - Οι σύντροφοι αντιμετωπίζουν τις διαφωνίες με το να ακούν και να καταλαβαίνουν την άποψη του άλλου, χωρίς τη χρήση βίας.

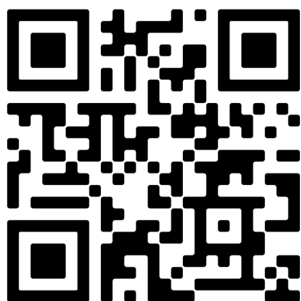
⁸ United States Government, Youth.Gov Characteristics of Healthy & Unhealthy Relationships <https://youth.gov/youth-topics/teen-dating-violence/characteristics#:~:text=Respect%20for%20both%20one-self%20and,sexually%2C%20and%20emotionally.&text=Healthy%20relationships%20share%20certain%vcharacteristics%20that%20teens%20should%20be%20taught%20to%20expect>
⁹ <https://humantraffickinghotline.org/sites/default/files/Safety%20Planning%20At%20A%20Glance.pdf>

Μέτρα Προστασίας μέσα στη Σχέση

- Να έχεις ένα δίκτυο ασφαλείας (κύκλος εμπιστοσύνης) και να διατηρείς σχέσεις με ανθρώπους που εμπιστεύεσαι και θανήκουν στο δίκτυο ασφαλείας σου, ενημερώνοντάς τους για τη νέα σου σχέση.
- Να κάνεις ερωτήσεις σχετικά με τον/την σύντροφό σου για να τον/την γνωρίσεις προσωπικά.
- Να έχεις πάντα μαζί σου σημαντικούς αριθμούς και στοιχεία επικοινωνίας, συμπεριλαμβανομένου του αριθμού κάποιου ατόμου που αισθάνεσαι ασφάλεια να επικοινωνήσεις εάν αντιμετωπίζεις προβλήματα.
- Προσπάτησε τα δικαιώματά σου. Τα έγγραφα ταυτοποίησης (αστυνομική ταυτότητα, διαβατήριο, κ.α.) και τα προσωπικά σου αντικείμενα ανήκουν σε εσένα.
- Ενημέρωσε τον/την σύντροφό σου εάν κάτι σε κάνει να νιώθεις άβολα. Εάν η ειλικρίνεία σου αντιμετωπίζεται με επιθετικότητα ή τιμωρία, ενημέρωσε έναν φίλο ή συγγενή που εμπιστεύεσαι ή την αστυνομία.
- Να παρατηρείς τι συμβαίνει γύρω σου ώστε να εντοπίσεις πιθανούς κινδύνους που αφορούν την ασφάλειά σου. Εμπιστεύσου την κρίση σου.
- Να έχεις πάντα στην κατοχή σου τα προσωπικά σου αντικείμενα, όπως το κινητό και τα στοιχεία πρόσβασης στους τραπεζικούς λογαριασμούς σου. Μπορείς να έχεις και αντίγραφα των επίσημων εγγράφων σου, όπως και να έχεις τις σημαντικές πληροφορίες αποθηκευμένες σε ψηφιακή μορφή.
- Καθόρισε τα όρια συναίνεσης, τα οποία σου επιτρέπουν να διεκδικήσεις ό,τι χρειάζεται για να παίρνεις εσύ τις αποφάσεις για τη ζωή σου.
- Να έχεις ένα σχέδιο πρόληψης σχετικά με τον τρόπο αποφυγής επικίνδυνων καταστάσεων και σκέψου πώς θα παραμείνεις προστατευμένος/η, εάν προκύψει κίνδυνος ή νιώσεις πώς απειλείσαι.
- Μπορείς να ζητήσεις βοήθεια. Επικοινωνήσε με την αστυνομία ή έναν άνθρωπο που εμπιστεύεσαι.

*Σενάριο Εξαπάτησης
από Ερωτικό
Σύντροφο
- Ανήλικος (Βίντεο)*

*Σενάριο Εξαπάτησης
από Ερωτικό
Σύντροφο
- Ενήλικος (Βίντεο)*

*Οδηγός για
Επιπρόσθετα
Μέτρα Ασφάλειας*

ΑΝΑΛΑΒΕ ΔΡΑΣΗ

Αν εσύ ή κάποιος/α που γνωρίζεις βρίσκεται σε μια μη υγιή/τοξική σχέση ή αν έχεις υποψίες για πιθανό περιστατικό εκμετάλλευσης μπορείς να κάνεις τα εξής:

- Επικοινωνήσε με κάποιον/α από το ασφαλές σου περιβάλλον (κύκλος εμπιστοσύνης).
- Αν υποπτεύεσαι πιθανή σεξουαλική εκμετάλλευση:
Κάλεσε την Γραμμή Πληροφόρησης για την Εμπορία Ανθρώπων **1109** ή στείλε μήνυμα στο **info@1109.gr**.
- Σε περίπτωση άμεσου κινδύνου μπορείς να καλέσεις το **100** ή το **112** (ευρωπαϊκός αριθμός).

ΑΝ ΔΕΙΣ ΚΑΤΙ, ΠΕΣ ΚΑΤΙ.